

ДО ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ ПОБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА САМООБСЛУГОВУВАННЯ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

*Титаренко О. В.
м. Полтава*

Анотація. Висвітлено особливості безпеки побутової діяльності та самообслуговування в загальноосвітніх закладах середньої освіти. Наголошено на необхідності дотримання правил техніки безпеки в трудовому навчанні, яка характеризується здатністю учня застосовувати знання, уміння, навички в процесі побутової діяльності та самообслуговування.

Ключові слова: правила техніки безпеки, побутова діяльність, самообслуговування, загальноосвітній заклад середньої освіти.

Входження України до Європейського освітнього та наукового простору передбачає оновлення змісту освіти та потребує нових підходів до розв'язання проблем становлення і розвитку особистості, обумовлює необхідність докорінного переосмислення освітньої парадигми, актуалізації змісту навчання, технології становлення особистості, як суб'єкта і проектувальника життя. Тобто пріоритетним напрямком державної політики в сучасній освіті стає її особистісна орієнтація на учня [1, с.245].

За нових умов змінюється організація освітнього процесу на заняттях трудового навчання, яка полягає у побудові навчального процесу залежно від індивідуальної траєкторії розвитку дитини, матеріально-технічної бази майстерні, самостійного розподілу часу на виконання навчального плану, вільного вибору технології виготовлення проекту (разом з учнями), застосування інноваційних методів навчання відповідно сучасності, побудові навчального процесу на «педагогіці партнерства», зміною ролі вчителя від єдиного джерела знань на наставника, модератора, наблизивши процес навчання в школі до вміння учнів застосовувати отримані знання в житті. Перспективні пошуки у напрямі дослідження пов'язані з визначенням особливостей використання інших нових педагогічних технологій для формування особистості учня на уроках трудового навчання, зокрема інформаційної, комунікаційної, ціннісно-сислової, загальнокультурної, навчально-пізнавальної, соціально-трудової, компетентності особистісного зростання та ін. [1, с.254].

У наукових дослідженнях М.С. Корця обґрунтовується необхідність неперервності техніко-технологічної підготовки учнів із врахуванням завдань реформування української школи. Проведено аналітичний огляд оновлених навчальних програм з трудового навчання, технологій та інформатики на всіх трьох етапах середньої школи. Виокремлені на кожному етапі позиції щодо оновлення та доповнення змісту програм переважно практичною підготовкою дітей, ключовим в цій системі вбачається трудова підготовка та трудове виховання учнів [2, с.126-128].

Так, у п'ятому класі другий розділ «Технологія побутової діяльності та самообслуговування» формує в учнів знання і вміння безпечного користування електроприладами, вміння розпізнавати найпростіші пошкодження побутових електроприладів, сервірувати стіл та уміло поводитися за столом. Тут усвідомлюється важливість дотримання правил безпечного користування побутовими електроприладами, важливість дотримання етикету для створення власного позитивного іміджу.

У шостому класі другим розділом «Технологія побутової діяльності та самообслуговування» передбачено надати учням знання правил добору мийних засобів

для догляду за різними видами поверхонь, правил безпечного користування мийними засобами та побутовою технікою, визначати комплекс процедур та засобів для догляду за своїм волоссям залежно від його типу, критично ставиться до інформації про товари для збереження здоров'я, висловлює власну думку щодо важливості для людини гігієни житла.

У другому розділі (сьомий клас) «Технологія побутової діяльності та самообслуговування» здійснюється ознайомлення учнів із призначенням етикеток та екологічних символів, застосуванням відповідних технологій при виконанні малярних робіт, із шкідливістю впливу фарб і її запобіганням, а також вони навчаються читанню та розумінню значення спеціальних символів, штрих-кодів, екологічних символів і стандартів якості та безпеки, добиранню матеріалів та інструментів для виконання малярних робіт. При цьому учні усвідомлюють важливість правильного добору матеріалів для малярних робіт з погляду доцільності та безпеки їх використання, висловлюють власні судження про необхідність маркування споживчих товарів, усвідомлюють важливість дотримання рекомендацій щодо утилізації тари.

У восьмому класі вивчення другого розділу «Технологія побутової діяльності й самообслуговування» дає можливість ознайомитися учням з видами одягу та взуття, технологією догляду за ними, як за допомогою рослинних натуральних засобів зміцнити волосся та змінити його колір. При цьому вони можуть добирати одяг та взуття з урахуванням власних параметрів та потреб, доглядати за одягом, взуттям та дотримуватись відповідних санітарно-гігієнічних вимог, добирати зачіску відповідно до форми обличчя, розрізняти та добирати рослинні засоби для догляду за волоссям, критично ставиться до використання одягу й взуття залежно від потреб та санітарно-гігієнічних вимог.

У дев'ятому класі другий розділ «Технологія побутової діяльності та самообслуговування» надає знання учням про стиль та види одягу, уміння виконувати проект зі створення власного стилю в одязі, добирати одяг відповідно до особливостей своєї фігури, поєднувати види одягу, добирати краватки та зав'язує їх різними способами.

Формування соціально-побутових навичок та елементів трудової діяльності здійснюється на спеціальних заняттях і в побуті, і проводиться в двох напрямках. З однієї сторони, дітей знайомлять з працею дорослих, із значенням праці в житті всього суспільства, виховують повагу до праці дорослих. З іншої сторони, санітарно-гігієнічне і трудове виховання проводиться при організації практичної діяльності дітей – при формуванні навичок самообслуговування, на заняттях: з ручної праці, в процесі господарсько-побутової праці і праці в природі [3, с.44].

Таким чином, дотримання безпеки побутової діяльності та самообслуговування є важливим питанням навчання в загальноосвітніх закладах середньої освіти.

Список використаної літератури

1. Нестеренко А. С. Особливості розвитку особистості учня на заняттях трудового навчання за оновленою програмою 2017 року. Психолого-педагогічні проблеми становлення сучасного фахівця: збірник наукових статей. Випуск 2018. С. 245-255. URL: http://culturehealth.org/hogokz_knigi/Kn_produkc/Zbirnik/9_%202018.5_NANGU.pdf#page=245
2. Корець, М. С. Неперервність техніко-технологічної підготовки в умовах реформи «нова українська школа». Наукові записки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія : Педагогічні науки : збірник наукових статей. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. Вип. СXXXIX (139). С. 122-135.
3. Галецька Ю.В. Проблема формування соціально-побутових навичок у загальній та спеціальній психолого-педагогічній літературі. Актуальні питання корекційної освіти. №2. 2011С. 42-50.